

Valsts kanceleja

NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU UN MINISTRU KABINETA
SADARBĪBAS MEMORANDA ĪSTENOŠANAS PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082949, e-pasts nvo@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

**Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda
īstenošanas padomes
Satura plānošanas darba grupa**

Protokols Nr. 5 (Nr. 5.3.5./5)

2025. gada 4. septembrī

Latvijas Pilsoniskās alianses birojs, Akmeņu iela 21A, Rīgā/ attālināti Zoom platformā

Sēdi vada:

Georgs Rubenis – Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes vadītāja vietnieks, nodibinājuma "Fonds "PLECS"" valdes loceklis, Satura plānošanas darba grupas vadītājs

Sēdē piedalās darba grupas locekļi:

1. Agnija Jansone – biedrības "Meierovica biedrība par progresīvām pārmaiņām" valdes locekle
2. Krista Krieviņa – biedrības "Cerību spārni" vadītājas vietniece saimnieciskajos un juridiskajos jautājumos
3. Uldis Dūmiņš – Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes loceklis, biedrības "Zemgales NVO centrs" valdes priekšsēdētājs
4. Zane Legzdīņa-Joja – Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante sabiedrības līdzdalības jautājumos
5. Viesturs Razumovskis – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Pašvaldību departamenta direktors
6. Ilze Skrodele – Ministru prezidentes padomniece valsts pārvaldes jautājumos

Citi sēdes dalībnieki:

Kristīne Zonberga – biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse"

Paula Zvejniece – Kultūras ministrija

Protokolē:

Agnese Zvaigzne – biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" projektu koordinatore

Sēdi sāk plkst. 16:04

Sēdes darba kārtība:

	Jautājums	Ziņo/ uzaicinātie
1.	Par 04.09.2025. sēdes darba kārtības apstiprināšanu	Georgs Rubenis Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes vadītāja vietnieks, nodibinājuma "Fonds "PLECS"" valdes loceklis, Satura plānošanas darba grupas vadītājs
2.	Darbs pie 2025. gada janvārī publiskās pārvaldes un nevalstisko organizāciju domnīcās uzsāktās diskusijas par pilsonisko dialogu	Georgs Rubenis Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes vadītāja vietnieks, nodibinājuma "Fonds "PLECS"" valdes loceklis, Satura plānošanas darba grupas vadītājs
3.	Dažādi: - nākamās sēdes norises laiks un darba kārtība	Georgs Rubenis Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes vadītāja vietnieks, nodibinājuma "Fonds "PLECS"" valdes loceklis, Satura plānošanas darba grupas vadītājs

1. jautājums

04.09.2025. sēdes darba kārtības apstiprināšana

Ziņo: G. Rubenis

Lēmums:

Apstiprināt 04.09.2025. sēdes darba kārtību, papildinot darba kārtību ar papildus darba kārtības punktu par pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģijas izstrādes procesu.

2. jautājums

Par pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģijas izstrādes procesu

Ziņo: P. Zvejniece

Izsakās: A. Jansone, K. Zonberga, I. Skrodele, Z. Legzdiņa-Joja

P. Zvejniece informē, ka pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģijas izstrādes procesā plānots plašs konsultāciju un iesaistes process ar nevalstiskajām organizācijām reģionos, Memoranda padomes darba grupām, valsts pārvaldi un pilsonisko sabiedrību kopumā. Pašreizējo stratēģijas ietvara projektu ir izstrādājusi Kultūras ministrija sadarbībā ar Latvijas Pilsonisko aliansi.

Stratēģijas iespējamie rīcības virzieni ir plānoti šādi: saliedēta sabiedrība; pilsoniskā telpa un tiesības; noturība, civilā aizsardzība; cilvēkkapitāls; līdzdalība, pilsoniskais dialogs; reģionālais, kopienu un starptautiskais līmenis; pilsoniskās kompetences; ilgtspējīgs finansējums (valsts budžets, starptautiskā finansējuma piesaistes uzlabojumi, ziedojumu sistēmas uzlabošana).

K. Zonberga uzsver, ka stratēģijas tvērumš (biedrības/nodibinājumi vai visa pilsoniskā sabiedrība) vēl nav noteikts. To plānots precizēt Memoranda padomes forumā, kur sarunu apļos nevalstiskās organizācijas tiks aicinātas identificēt būtiskākos izaicinājumus pilsoniskās sabiedrības attīstībā, kā arī definēt galvenos mērķus un risinājumus tās stiprināšanai. Pēc foruma šie priekšlikumi tiks apkopoti, un Kultūras ministrija sadarbībā ar Latvijas Pilsonisko aliansi tos iekļaus stratēģijas ietvarā.

Par dokumenta statusu atbildes ir jāsaņem no politikas plānotājiem. Ir zināms, ka nākotnē nozaru stratēģijas varētu veidot Nacionālā attīstības plāna pamatu. Memoranda padomes novembra sēdes darba kārtībā paredzēts iekļaut jautājumu par Nacionālo attīstības plāna izstrādi. Nākotnē Pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģija varētu tikt integrēta jaunajā politikas plānošanas dokumentu sistēmā.

A. Jansone uzsver, ka konsultāciju procesā līdztekus nevalstisko organizāciju pārstāvjiem jāiesaista arī valsts pārvaldes institūcijas, ministrijas, uzņēmēji, mediji, jo dokumentam jābūt valstiskas nozīmes.

Lēmums:

- 1) Pieņemt zināšanai P. Zvejnieces sniegto informāciju.
- 2) Pieņemt zināšanai, ka Memoranda padomes forums "Pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģija – kādu to vēlamies?", kas notiks šī gada 15. septembrī, būs pirmais konsultāciju formāts ar pilsonisko sabiedrību ar mērķi noteikt stratēģijas vīziju, mērķi, tvērumu un prioritātes.

3. jautājums

Darbs pie 2025. gada janvārī publiskās pārvaldes un nevalstisko organizāciju domnīcās uzsāktās diskusijas par pilsonisko dialogu

Ziņo: G. Rubenis

Izsakās: V. Razumovskis, Z. Legzdiņa-Joja, A. Jansone, K. Zonberga, U. Dūmiņš, K. Krieviņa

G. Rubenis informē par paveikto pilsoniskā dialoga stiprināšanā un ieviešanā praksē:

Tiesiskais ietvars: pilsoniskais dialogs ir nostiprināts vairākos stratēģiskos dokumentos – NAP 2020–2027, Valdības deklarācijā un Valdības rīcības plānā, Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānā (2022–2023 un 2024–2025), Deklarācijā par pilsoniskās sabiedrības attīstību Latvijā un sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, kā arī Nacionālajā atvērtās pārvaldības plānā 2022–2025.

Finansējums: pilsoniskā dialoga īstenošanai ir pieejams ESF+ atbalsts – Latvijas Pilsoniskajai aliansei kā sadarbības partnerim 2024–2027 piešķirts finansējums 500 000 EUR apmērā; Memoranda padomes darbībai no valsts budžeta 2024–2026 piešķirts finansējums 200 000 EUR gadā.

Praktiskā ieviešana: no 2025. gada darbojas jaunais Memoranda padomes modelis, kas nodrošina četru pastāvīgu darba grupu darbību un nostiprina Memoranda padomi kā centrālo platformu pilsoniskā dialoga īstenošanai.

G. Rubenis informē par trim pasākumiem pilsoniskā dialoga attīstības veicināšanai:

1. Pilsoniskā dialoga nostiprināšana Ministru kabineta kārtības rullī, skaidri definējot Memoranda padomes un Latvijas Pilsoniskās alianses statusu.
2. Memoranda īstenošanas padomes nolikuma pārskatīšana, paredzot tā stiprināšanu un

atbalsta mehānismus Ministru kabineta noteikumos.

3. Pilsoniskā dialoga stiprināšana caur pilsoniskās sabiedrības organizēšanās un kapacitātes attīstību, tostarp biedru skaita palielināšanu un biedru darbības stiprināšanu, izstrādājot un ieviešot stratēģijas, metodoloģijas un instrumentus.

Z. Legzdiņa-Joja informē, ka no 2027. gada Memoranda padomes darba organizēšanai nepieciešamais finansējums ir iekļauts valsts budžeta bāzes finansējumā. Valsts budžeta finansējumu dēļ vispārējiem taupības pasākumiem publiskajā sektorā plānots samazināt uz 100 000,00 EUR gadā.

V. Razumovkis akcentē, ka pilsoniskā dialoga nozīme ir stiprināt sabiedrības uzticēšanos valstij, demonstrējot pozitīvos piemērus un labās prakses, tādējādi veicinot valdības un lēmumu pieņēmēju lielāku ieguldījumu pilsoniskās sabiedrības stiprināšanā.

A. Jansone uzsver, ka jānosaka skaidri mehānismi un investīcijas pilsoniskā dialoga stiprināšanai, lai veicinātu valstiskumu, sabiedrības uzticēšanos un iedzīvotāju iesaisti visos līmeņos.

K. Zonberga norāda, ka pusi no Memoranda padomes veido valsts pārvaldes pārstāvji, kuru viedoklis nereti atšķiras no nevalstisko organizāciju pārstāvju viedokļa. Tāpēc Ministru kabineta un Saeimas kārtības rullī līdzās Memoranda padomei būtu jānostiprina arī neatkarīgs nevalstisko organizāciju deleģējums, kas varētu paust atsevišķu viedokli līdzīgi kā sociālie partneri. Šo lomu varētu uzņemt Latvijas Pilsoniskā alianse.

A. Jansone norāda, ka būtu vērtīgi izvērtēt citu valstu pieredzi, kā pilsoniskais dialogs ir likumiski nostiprināts, piešķirot noteiktām organizācijām nozīmīgu neatkarīgu lomu; Latvijas Pilsoniskajai aliansei ir jāstiprina savi biedri un Memorandu parakstījušās organizācijas, lai tās spētu darboties kā vienota balss valdības priekšā.

K. Zonberga norāda, ka viens no risinājumiem pilsoniskā dialoga neatkarīgu organizāciju noteikšanai varētu būt pilsoniskā dialoga partneru kritēriju izstrādāšana, pēc kuriem tiek izvērtēti partneri, un identificētas organizācijas, kas šos kritērijus izpilda, līdzīgi kā tas tiek darīts ar sociālajiem partneriem. Ir informācija, ka Vācijā pilsoniskais dialogs ir nostiprināts likumdošanā, savukārt European Civic Forum Latviju uzskata par labu piemēru jaunu ideju pilotēšanā, proti, pilsoniskā dialoga likumiskai nostiprināšanai.

Iecerēts, ka pilsoniskā dialoga nostiprināšanā galvenie kontaktpunkti horizontālajos jautājumos būtu Memoranda padome un Latvijas Pilsoniskā alianse, tostarp krīzes situāciju gadījumos, kā arī reformu un budžeta jautājumos.

Z. Legzdiņa-Joja norāda, ka pilsoniskā dialoga nostiprināšanai normatīvajos aktos iespējami divi modeļi – viens modelis, kurā ir nostiprināts Memoranda padomes astoņu nevalstisko organizāciju pārstāvju puses mandāts; otrs modelis – Latvijas Pilsoniskās alianses mandāts, balstoties, uz to, ka arī Memoranda padomē Latvijas Pilsoniskajai aliansei ir patstāvīgs pārstāvja mandāts. Norāda, ka Ministru kabineta kārtības rullī ir minēts "nevalstisko organizāciju pārstāvis", tomēr nav noteikti kritēriji, kas attiektos un identificētu, kas ir šis nevalstisko organizāciju pārstāvis.

Z. Legzdiņa-Joja pauž iespēju, ka Latvijas Pilsoniskā alianse, līdzīgi kā sociālie partneri, varētu nostiprināt savu statusu, noslēdzot vienošanos ar valdību, nostiprinot LPA statusu pilsoniskajā dialogā. Šāda veida vienošanās veidotu pamatu līdzīgai praksei arī nevalstisko organizāciju

sektorā, LPA varētu virzīt līdzīgu modeli, lai nostiprinātu savu lomu pilsoniskajā dialogā, balstoties uz līdzīgu pieeju kā sociālajiem partneriem.

V. Razumovkis rosina pārskatīt Memorandu pārskatījušo organizāciju sarakstu, aktualizējot organizāciju pārstāvību, intereses un vērtības, tādējādi leģitimizējot nevalstisko organizāciju balsi pilsoniskā dialoga stiprināšanā un veicinot to kolektīvo atbildību.

K. Krieviņa akcentē, ka pilsoniskā dialoga juridiska nostiprināšana ir svarīga, taču tikpat nozīmīgi ir meklēt risinājumus, kā nevalstiskās organizācijas var veicināt valstisko apziņu, savstarpējo uzticēšanos un pilsoniskā dialoga īstenošanu, tostarp pašvaldību līmenī.

Lēmums:

- 1) Pieņemt zināšanai laika plānu pilsoniskā dialoga tiesiskā ietvara nostiprināšanai: līdz 2025. gada 30. septembrim: darba grupai īstenot uzskaitītos uzdevumus – sagatavot priekšlikumus pilsoniskā dialoga tiesiskajam ietvaram; līdz 2025. gada 30. oktobrim: Valsts kancelejai sarīkot atkārtotas domnīcu diskusijas, lai apkopotu un saskaņotu priekšlikumus, veicinot to praktisku pielietojamību; līdz 2025. gada 30. novembrim: darba grupai nodot izstrādāto tiesiskās bāzes priekšlikumus Memoranda padomei; līdz 2025. gada 30. decembrim: Valsts kancelejai virzīt izstrādāto normatīvo regulējumu apstiprināšanai atbilstošajās lēmēj institūcijās, lai nodrošinātu tā praktisku īstenošanu.
- 2) Pieņemt zināšanai, ka sabiedrības līdzdalības tvērums, pārstāvot pilsonisko dialogu starpnozarju jomās, ir jānodrošina publiskā finansējuma plānošanas procesā, valdības īstenoto reformu jautājumos, kā arī plānošanas dokumentu izstrādē, piemēram, Nacionālā attīstības plāna, politikas plānošanas dokumentu izstrādes procesā.
- 3) Pieņemt zināšanai, ka pilsoniskā dialoga mērķis ir veicināt sadarbību starp organizācijām, kas īsteno pilsonisko dialogu, vai attiecīgi starp šīm organizācijām un valdību vai tās pārstāvjiem (ietverot visu līmeņu pārvaldes amatpersonas) ar mērķi veicināt viedokļu dažādību lēmumu pieņemšanas procesā, tai skaitā, nodrošinot dažādu sabiedrības grupu interešu pārstāvību lēmumu pieņemšanas procesā, līdzsvaru starp ekonomisko interešu un cilvēktiesību un demokrātisko vērtību interesēm, sociālās ekonomikas un pilsoniskās sabiedrības attīstības progresu, un palīdzēt konstruktīvi noregulēt konfliktus, kas saistīti ar sabiedrības un ekonomisko interešu atšķirībām.
- 4) Latvijas Pilsoniskajai aliansei apkopot darba grupas sēdē izteiktos darba grupas pārstāvju priekšlikumus protokolā, izveidot dokumenta versiju ar redakcionālajiem priekšlikumiem.
- 5) Darba grupas vadītājam Georgam Rubenim sadarbībā ar Kristīni Zonbergu uzdot uzdevumu izstrādāt redakcionālos priekšlikumus pilsoniskā dialoga tiesiskajam ietvaram.

4. jautājums

Dažādi:

- nākamās sēdes norises laiks un darba kārtība

Ziņo: G. Rubenis

Izsakās: Z. Legzdiņa-Joja, V. Razumovskis, U. Dūmiņš, A. Jansone

Lēmums:

- 1) Pieņemt zināšanai, ka nākamās darba grupas sēdes notiks 2025. gada 10. septembrī plkst. 16.00. Darba kārtībā – diskusija par redakcionālajiem priekšlikumiem pilsoniskā dialoga stiprināšanā; sabiedrības līdzdalības mehānismi pašvaldībās.

- 2) Uzdot Latvijas Pilsoniskajai aliansei izstrādāt strīdu risināšanas kārtību starp pilsoniskās sabiedrības organizācijām un publisko pārvaldi jautājumos, kas saistīti ar Memoranda padomes darbu.

Sēdi slēdz: plkst. 18:16

Sēdi vadīja:

Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta
sadarbības memoranda īstenošanas padomes
vadītāja vietnieks, nodibinājuma "Fonds "PLECS"" (paraksts*) G. Rubenis
valdes loceklis, Satura plānošanas darba grupas
vadītājs

Sēdi protokolēja:

biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" projektu
koordinatore (paraksts*) A. Zvaigzne

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Protokols sagatavots, veicot valsts pārvaldes deleģēto uzdevumu – Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes sekretariāta darbības nodrošināšana, kas tiek īstenots ar Valsts kancelejas finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.